Nd. **71. Frumvarp til laga**

um breyting á lögum nr. 98 3. mai 1935, um virkjun Fljótaár.

Flm.: Áki Jakobsson, Finnur Jónsson, Garðar Þorsteinsson.

1. gr.

Aftan við 5. gr. laganna komi ný grein, er verði 6. gr., svo hljóðandi:

Ríkisstjórninni er heimilt, gegn þeim tryggingum, er hún metur gildar, að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs sex millj. króna lán fyrir Siglufjarðarkaupstað til virkjunar samkvæmt lögum þessum, þar með taldar háspennulínur og afspennistöðvar.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Efni frv. þessa er það sama og þáltill., sem flutt var af Áka Jakobssyni, Garðari Þorsteinssyni, Finni Jónssyni og Einari Árnasyni í sameinuðu þingi í sumar. Þáltill. þessi varð ekki afgreidd á því þingi. Þingmaður Siglfirðinga, Áki Jakobsson, hefur ritað fjárveitinganefnd bréf og farið þess á leit, að nefndin flytti ábyrgðarheimild þá, sem felst í þessu frv., sem breytingartillögu við fjárlagafrv. Eftir að það bréf var skrifað, hafa ýmsar beiðnir um ríkisábyrgðir svipaðar þessari, sem hér um ræðir, komið fram í frv.formi, auk þess verður að telja það eðlilegt, að til séu lagafyrirmæli, þegar veittar eru stórar ríkisábyrgðir. Með þessu frv. er ætlazt til þess, að ábyrgðarheimildin verði felld inn í lögin um virkjun Fljótaár í Skagafirði.

Hvað viðvíkur rökstuðningi fyrir beiðni Siglufjarðarkaupstaðar um, að ríkisstjórninni verði heimilað að ábyrgjast f. h. ríkissjóðs 6 millj. króna lán til virkjunar Fljótaár í Skagafirði, vísast til greinargerðarinnar fyrir þáltill. frá síðasta þingi og þeirra fylgiskjala, sem henni fylgja.

Siglufjarðarkaupstaður hefur, í fullu trausti þess, að hann fengi þá ábyrgðarheimild, sem farið er fram á í þessu frv., þegar gert samning um kaup á vélum og efni til virkjunarinnar og síðar gert samning við A/S Höjgaard & Schultz um framkvæmd virkjunarinnar, og eru undirbúningsframkvæmdir þegar hafnar.

Til enn frekari upplýsinga um, hvernig nú horfir með virkjun Fljótaár, er birt hér sem fylgiskjal álitsgerð Steingríms Jónssonar rafmagnsstjóra um málið.

Fylgiskjal.

Varðandi virkjun Skeiðsfoss.

Kostnaðaráætlun um virkjun Skeiðsfoss í Fljótum var endurskoðuð í maí 1942 og leiðrétt samkv. þáverandi verðlagi. Samkvæmt þeirri áætlun átti virkjunarkostnaður á aflstöð með tvennum vélum, háspennulinu til Siglufjarðar og aðalspennistöð þar að kosta 5 milljón krónur, og var þetta talin gætileg áætlun, þannig að með óbreyttu verðlagi átti ekki að vera hætta á auknum kostnaði. Auk þess var kostnaður við aukningu innanbæjarkerfisins, lántökukostnaður og vaxtatap á byggingartíma áætlað 1 millj. krónur, og átti fjárhæðin, er tiltekin var um kostnað bæjarkerfisins, einnig að vera rífleg, svo að ekki þótti líklegt, að heildarkostnaður færi fram úr áætlunum.

Síðan hafa orðið miklar breytingar á verðlaginu hér innanlands, verkalaun og flutningskostnaður stigið allmikið, svo og farmgjöld á vörum til landsins.

Samkvæmt nýrri endurskoðun nú í okt.—nóv. 1942 nemur hækkun á verkalaunum, farmgjöldum og flutningskostnaði innanlands nærri 750000 kr. En hins

vegar hefur ekki fengizt leyfi hjá Bandaríkjastjórn nema fyrir annarri vélasamstæðunni, og nemur það um 750000 kr., sem kostnaðarverðið lækkar við það að kaupa aðeins aðra samstæðuna.

Er því engin breyting á kostnaðarverðinu, 6 millj. kr., en breytingin er aðeins sú, að nú er það ein vélasamstæða, sem fæst í stöðina, það er 2350 hestafla vélasamstæða, í stað tveggja á samtals 4700 hestöfl. Reiknað í kilowöttum fæst nú 1600 kw. út úr stöðinni með fullnotuðu vélaafli. Að öðru leyti verða vatnsvirki stöðvarinnar byggð óbreytt fyrir tvennar vélasamstæður, og allt útbúið til þess, að setja megi þær upp undireins og þörf verður á þeim og hægt er að fá þær, en það mun ekki verða fyrr en eftir núverandi styrjöld. Með tvennum vélum, eins og ráðgert var í sumar, verður þá kostnaður stöðvarinnar ekki hærri en 6750000 kr., eða 12,5% hærri en áætlað var i sumar. Með 6 millj. kr. stofnkostnaði og 1600 kw. afli er stofnkostnaður 3750 kr. á hvert kilowatt til jafnaðar, og árlegur rekstrarkostnaður um 375 kr. á hvert kilowatt. Til samanburðar við þessa tölu má geta þess, að núverandi rafveita Siglufjarðar hefur nú 700 kr. árstekjur á hvert kilowatt til jafnaðar, og Rafmagnsveita Reykjavíkur hafði árið 1940 um 260 kr. heildartekjur á hvert kw. mestu notkun í stöð, árið 1941 360 kr. og yfirstandandi ár yfir 400 kr. Með núverandi verðlagi er því ekki hætta á, að virkjun Skeiðsfoss geti ekki staðið á tryggum fótum fjárhagslega, þótt aflið sé ekki meira en 1600 kw.

Sé reiknað með 3000 manns í Siglufirði, svarar aflið til 533 watta á mann til jafnaðar og með núverandi stöð (300 kw.) 633 wött á mann. Til samanburðar við þetta má geta þess, að Reykjavík og Hafnarfjörður saman, með 44000 manns, hafa nú 270 wött á mann til jafnaðar, og eftir næstu aukningu (væntanlega haustið 1943) 377 wött á mann. Verður því Siglufjörður mun betur staddur með rafmagn með einni vélasamstæðu en Reykjavík og Hafnarfjörður nú.

Reykjavík, 16. nóv. 1942.

Steingr. Jónsson.